

Prof. Bohdan Czarnocki

(Warszawa, 17 listopada 1930 + 7 listopada 2014 Montreal)

Syn Haliny i Stefana Czarnockich. Urodził się w Warszawie, choć rodzice wtedy od dwóch lat mieszkali i pracowali w Krzemieńcu.

W czasie okupacji sowieckiej, ojciec, Stefan Czarnocki, kurator Liceum Krzemienieckiego, 25 września 1939 r. został aresztowany. Spodziewając się wywiezienia do Rosji, grypsem prosił żonę by z dziećmi starała się przedostać pod okupację niemiecką, gdyż sowieckim zwyczajem rodziny więźniów też były wywożone. Bohdan z matką i siostrą (starszą o dwa lata Hanką), w przededniu drugiej wywózki na Wschód (kwiecień 1940 r.), opuścili Krzemieniec 24 marca 1940 r. Po trwającej 6 tygodni wędrówce, 1 maja 1940 r. dotarli do Warszawy. Tutaj Bohdan i Hanka uczyli się na kompletach w Gimnazjum Jadwigi Kowalczykównej i Jadwigi Jawurkównej na Wiejskiej, gdzie nauczala Wanda Karpowicz - siostra Haliny Czarnockiej. Potem Bohdan uczęszczał jeszcze do znanego gimnazjum Wojciecha Górskiego. Halina Czarnocka była zaangażowana w Związku Walki Zbrojnej i w Armii Krajowej. Po aresztowaniu matki w 23 kwietnia 1943 r. opiekę nad dziećmi przejęła ciocia Wanda. Bohdan był za młody by być członkiem AK, ale podczas Powstania Warszawskiego przynosił meldunki; siostra Hanka była sanitariuszką i łączniczką. Po Powstaniu ciocia Wanda przeniosła się do Łodzi, gdzie Bohdan uczęszczał do szkoły salezjanów. Po wojnie za udział w Powstaniu został uznany za członka Armii Krajowej.

Ojciec zesłany do sowieckiego łagru zmarł blisko wsi Urga nad Morzem Aralskim.

W czasie okupacji niemieckiej Halina Czarnocka prowadziła sekretariat szefa sztabu Komendy Głównej AK, gen. Tadeusza Pełczyńskiego. Po aresztowaniu w kwietniu 1943 r. była więziona na Pawiaku i w KL Auschwitz-Birkenau. Po ewakuacji obozu w styczniu 1945 r. przeszła przez Buchenwald i Bergen Belsen, skąd została uwolniona przez wojska brytyjskie w maju 1945 r. i wstąpiła do II Korpusu Polskiego. Odznaczona Krzyżem Virtutu Militari.

Siostra Bogdana, Hanna była w tym czasie więziona w obozie w Sandbostel. Z końcem wojny Matka i siostra z II Korpusem dotarły do Anglii. Stamtąd matka starała się sprowadzić Bohdana do Anglii.

W Londynie Bohdan uczęszczał do Szkoły z Internatem Ojców Salezjanów w dzielnicy Battersea. Wraz z siostrą Hanną należał do Kręgu Starszoharcerskiego „Zawisza”. Zaczął studiować architekturę w Londynie; tu ożenił się z Jadwigą Basińską. W latach 60-tych, wraz z jej rodziną przenieśli się do Kanady. Tam na McMaster University w Hamilton ukończył studia socjologii (1964); poznał też swoją drugą żonę Susan Hook.

W 1975 Bohdan Czarnocki uzyskał stopień doktora socjologii przy Uniwersytecie Wisconsin, w Madison. Wykładał też socjologię na Trent University w Peterborough, Ontario, oraz Concordia University w Montrealu.

Autor szeregu artykułów naukowych oraz współautor książki *The Humanistic sociology of Florian Znaniecki : Polish period, 1920-1939* wydanej w 1989 roku przez Polską Akademię Nauk. Komitet Nauk Socjologicznych.

W latach 80-tych członek Zarządu Kongresu Polonii Kanadyjskiej (Quebec); inicjator Rady Stosunków Polsko-Żydowskich. W okresie stanu wojennego był członkiem montrealskiej *Grupy Działania na Rzecz NSZZ Solidarność*; brał udział w manifestacjach pod polskim konsulem.

Po upadku komunizmu, od jesieni 1990 r. do wiosny 2005 r, dr Bohdan Czarnocki spędzał corocznie pół roku w Polsce, gdzie prowadził wykłady na wyższych uczelniach, oraz współpracował z organizacjami wspomagającymi przeobrażenia ustrojowe i gospodarcze w Polsce takie jak samorząd lokalny, lobby przemysłowe, ochronę środowiska. W sumie prowadził wykłady na czterech uniwersytetach w Kanadzie i sześciu w Polsce.

Jako członek Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie wielokrotnie wygłaszał odczyty poświęcone sytuacji politycznej Polski po 1989 roku.

W 1998 wstąpił do Lakeshore Unitarian Universalist Congregation, gdzie znalazł wiernych przyjaciół, którzy dzielili jego pasję dla sprawiedliwości społecznej.

Był, wraz z Edmundem Bosakowskim, inicjatorem powstania w 2005 r. Kolekcji Krzemienieckiej przy Muzeum Niepodległości w Warszawie.

Życzeniem żony, dary zamiast kwiatów uprasza się kierować na Bibliotekę Polską w Montrealu.

Adres: The Polish Library,
3479 Peel Street, McGill University
Montreal, H3A 1W7

Cześć jego pamięci!